

αρκτος καστορια

Ένα έργο για τη ζωή

Το πρόγραμμα με τίτλο: «Βελτίωση των προϋποθέσεων συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στο Ν. Καστοριάς, Ελλάδα Μεταφορά Βέλτιστων Πρακτικών» (LIFE09 NAT/GR/000333), υλοποιείται στο ν. Καστοριάς, με έμφαση στις περιοχές μόνιμης ή εποχιακής παρουσίας της αρκούδας. Η διάρκεια υλοποίησης του έργου είναι από την 1η Οκτωβρίου 2010 έως την 30ή Ιουνίου 2014

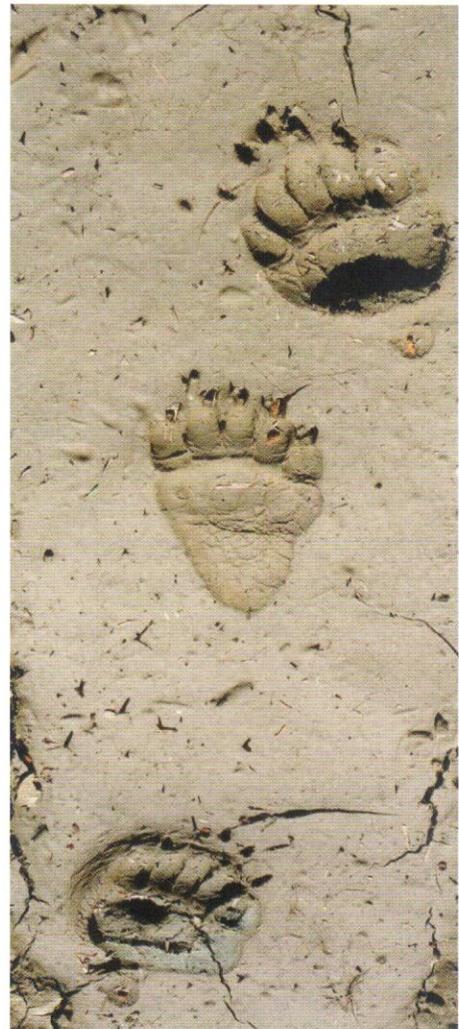
Επικοινωνία

Τοπικό Γραφείο του Έργου
ΑΝ.ΚΑΣ.
Τηλέφωνο 2467 0 82300

E-mail: info@arctoslifegr
URL: <http://www.arctoslifegr/>

ΑΝ ΒΡΕΘΕΙ ΑΡΚΟΥΔΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΜΑΣ Ή ΕΜΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΚΟ ΤΗΣ

Το παρόν έχει παραχθεί στα πλαίσια της Δράσης D.1 του έργου LIFE Άρκτος Καστοριά που υλοποιείται από την Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς με το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE της Ε.Ε.

Συμβουλές για εφικτή συνύπαρξη

Προσέγγιση αρκούδας σε
κατοικημένες περιοχές

🐾 Μην αφήνετε σκουπίδια έξω από τους κάδους απορριμμάτων.

🐾 Μην αφήνετε τους κάδους απορριμμάτων ανοιχτούς.

🐾 Ενδείκνυται η χρήση ειδικών κάδων απορριμμάτων που δεν μπορεί να ανοίξει η αρκούδα. Σε κάποιες περιοχές του νομού Καστοριάς όπου έχουν επανειλημμένα προσεγγίσει αρκούδες σε οικισμούς θα τοποθετηθούν πιλοτικά ειδικοί κάδοι από το έργο LIFE Άρκτος/Καστοριά.

🐾 Καταργείστε τις μικρές παράνομες χωματερές κοντά ή μέσα στους οικισμούς.

🐾 Αποφύγετε τα οικόσιτα ζώα εντός του οικισμού. Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνεται χρησιμοποιείστε τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα.

Αρκούδα και τροχαία ατυχήματα

Σε περίπτωση που οδηγείτε σε περιοχή που είναι βιότοπος αρκούδας.

🐾 Μειώστε την ταχύτητα του αυτοκινήτου σας.

🐾 Χρησιμοποιείστε την μεγάλη σκάλα στα φώτα του αυτοκινήτου σας (όταν αυτό είναι ασφαλές).

🐾 Σε περίπτωση που αντιληφθείτε παρουσία αρκούδας στο οδόστρωμα ή κοντά στο οδόστρωμα, ελαττώστε ταχύτητα και κορνάρετε.

🐾 Ειδοποιήστε άμεσα τις αρμόδιες οδικές αρχές για το συμβάν (Τροχαία, ΟΑΕ Εγνατίας οδου).

Κυνήγι

Οι πιθανότητες να συναντήσετε αρκούδα στο κυνήγι είναι περισσότερες όταν γίνεται παγάνα για αγριογούρουνο.

 Αποφύγετε το κυνήγι σε περιοχές όπου έχει ανιχνευτεί παρουσία αρκούδας.

Εάν συναντήσετε αρκούδα στο κυνήγι, οι αντιδράσεις σας μπορεί να έχουν καθοριστική σημασία για τη σωτηρία της, αλλά και για την δική σας ασφάλεια. Γι' αυτό:

 Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.

 Μην πυροβολείτε ποτέ πριν αναγνωρίσετε το θήραμά σας.

 Φροντίστε να αφήσετε χώρο στην αρκούδα να απομακρυνθεί.

Η αρκούδα δεν πρέπει να νοιώσει ότι απειλείται. Μείνετε ψυχραιμοί. Συχνά οι αρκούδες είναι απλά περαστικές, και αν δεν βρουν τροφή, τότε απλά θα συνεχίσουν τη διαδρομή τους.

Μείνετε μακριά. Μην πλησιάσετε την αρκούδα και μη τη στριμώξετε. ΔΩΣΤΕ ΤΗΣ ΧΩΡΟ.

Η όρθια στάση του ζώου ΔΕΝ σημαίνει επιθετικότητα, αλλά ανίχνευση του γύρω χώρου και συνήθως έτσι προετοιμάζεται για τη φυγή της. Η αρκούδα ΔΕΝ επιτίθεται ποτέ

από όρθια στάση. Όταν αντιληφθεί ανεπιθύμητους επισκέπτες, εξαφανίζεται.

Η αρκούδα δεν επιτίθεται στον άνθρωπο παρά μόνον αν αισθανθεί κίνδυνο για την ίδια ή τα μικρά της.

Όταν κινούμαστε στο δάσος καλό είναι να κάνουμε αισθητή την παρουσία μας κατά τακτά χρονικά διαστήματα, κάνοντας θορύβους.

Αν συναντήσετε αρκούδα σε ειδικές συνθήκες

Οι πιο συνηθισμένες περιπτώσεις είναι:

 Είναι θηλυκή αρκούδα με μικρά. Η αρκούδα είναι πολύ προστατευτική με τα παιδιά της.

 Βρίσκεται κοντά σε κάποιο πτώμα ζώου, οπότε η παρουσία σας εκλαμβάνεται ως ανταγωνιστική που απειλεί την τροφή της.

 Την αιφνιδίασε η παρουσία σας και δεν πρόλαβε να κρυφτεί.

 Νιώθει παγιδευμένη, χωρίς δυνατότητα διαφυγής.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει σύντομα να της δείξετε τις ειρηνικές σας προθέσεις:

 Μην προσπαθήσετε να τη διώξετε ή να τη χτυπήσετε με οποιονδήποτε τρόπο.

 Απομακρυνθείτε ήρεμα χωρίς να τρέχετε.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑ

Η γεωγραφική κατανομή της αρκούδας στην Ελλάδα, καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της οροσειράς της Πίνδου με τα παρακλάδια της καθώς και την οροσειρά της Ροδόπης, ενώ ο ελάχιστος πληθυσμός της έχει υπολογισθεί σε περίπου 350 ζώα.

Δύο είναι οι καθοριστικοί παράγοντες στον ετήσιο κύκλο της αρκούδας: ο χειμέριος ύπνος και η επάρκεια τροφής. Για τις καφέ αρκούδες, ο χειμέριος ύπνος αντιπροσωπεύει την προσαρμογή τους στην έλλειψη διαθεσιμότητας τροφής κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Την περίοδο αυτή που οι αρκούδες χάνουν μεγάλο ποσοστό του σωματικού τους βάρους, τα θηλυκά καταπονούνται ακόμα περισσότερο, εφόσον την ίδια αυτή περίοδο γεννούν και θηλάζουν τα μικρά τους (1 έως 3). Τα νεογέννητα αρκουδάκια ζυγίζουν μόλις 350- 400 γραμμάρια αλλά χάρη στο μητρικό γάλα μεγαλώνουν πολύ γρήγορα (το βάρος τους μπορεί να αυξηθεί έως και 50 φορές σε ένα χρόνο). Επίσης σε κατάσταση τροφικής καταπόνησης βρίσκονται και όσες αρκούδες ενοχλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες στη διάρκεια του χειμέριου ύπνου και αναγκάζονται να ξυπνήσουν πρόωρα. Από το τέλος του καλοκαιριού μέχρι το τέλος του φθινοπώρου οι αρκούδες συσσωρεύουν μεγάλες ποσότητες λίπους για την περίοδο του χειμέριου ύπνου, ο οποίος στην Ελλάδα διαρκεί περίπου 3 μήνες.

Η αρκούδα είναι ζώο παμφάγο με προτίμηση στις τροφές φυτικής προέλευσης (κατά 85%) και έχει ανάγκη από μεγάλες ποσότητες για να συντηρήσει τον σωματικό της όγκο και τη δύναμή της.

Τρέφεται με όλων των ειδών τους διαθέσιμους καρπούς του δάσους: βατόμουρα, κορόμηλα, κεράσια, μήλα, αχλάδια, καρπούς

αγριοτριανταφυλλιάς, αγριοφράουλες, βελανίδια, καρπούς οξιάς, αλλά και βολβούς, ρίζες και χόρτα. Συμπληρώνει το διαιτολόγιό της με μέλι, μικρά και μεγάλα θηλαστικά, έντομα (κυρίως μυρμηγκία) και χελώνες αλλά και με ανθρωπογενείς τροφικές πηγές όπως δημητριακά, οικόσιτα ζώα, συστηματικές καλλιέργειες οπωροφόρων, ακόμη και απορρίμματα.

Η αρκούδα έχει μάθει να κινείται και να επιβιώνει εδώ και αιώνες αποφεύγοντας τον άνθρωπο, περνώντας σχεδόν απαρατήρητη εξαιτίας των πολύ ανεπτυγμένων αισθήσεών της.

Η προσαρμοστικότητα, η «καιροσκοπική» συμπεριφορά και η ευφυΐα της αρκούδας, σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη εξεύρεσης τροφής, την ωθούν πολύ συχνά σε μια συμπεριφορά φαινομενικής «εξοικείωσης» με την ανθρώπινη παρουσία. Το αποτέλεσμα αυτού του συνδυασμού είναι κάποιες φορές ορισμένες αρκούδες να προσεγγίζουν σε οικισμούς και εγκαταστάσεις, με μοναδικό πάντα κίνητρο την εξεύρεση τροφής. Αυτή η συμπεριφορά «εξοικείωσης» κυρίως τις χρονιές με χαμηλή διαθεσιμότητα φυσικών πηγών τροφής, μεταφέρεται συχνά από γενιά σε γενιά, γεγονός που διατηρεί το πρόβλημα σε βάθος χρόνου και απαιτεί τη λήψη κάποιων αποτρεπτικών ή προληπτικών μέτρων.

Ευχαριστούμε τους ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Armin Riegler και Reno Sommerhalder για την παραχώρηση του φωτογραφικού υλικού